

آشنایی با قانون مبارزه با پولشویی

An Introduction to Anti-Money Laundering Principles

روابط عمومی

www.refah-bank.ir

info@bankrefah.ir

مرکز پاسخگویی فراد: ۰۲۱-۸۵۲۵

اداره مبارزه با پولشویی: ۰۲۱-۸۸۶۵۲۱۳۸

نظر به تصویب قانون مبارزه با پولشویی و به منظور جلوگیری از گرفتار شدن به وسیله عوامل تبه‌کار و صاحبان دارایی‌های نامشروع توصیه می‌شود:

۱- به منظور انجام عملیات بانکی توسط وکیل سعی کنید از وکلای مورد اعتماد خود استفاده کرده و هر چند وقت حساب بانکی خود را کنترل کنید.

۲- در خرید و فروش سهام، اوراق مشارکت و چک‌های مسافرتی، خارج از شبکه بانکی حساسیت بیشتری به خرج دهید.

۳- بسیار دیده شده که پولشویی از طریق چک‌هایی صورت گرفته که در وجه حامل صادر شده است؛ ترجیحاً چک را به نام شخص صادر کنید.

۴- حواله یکی از مجراهای پولشویی است، چنانچه وجهی به حساب شما واریز شد که حواله کننده را نمی‌شناسید از برداشت آن خودداری کرده و مراتب را به مسئولان بانک اطلاع دهید.

۵- از وصول هر نوع چک (اعم از مسافرتی، اشخاص و بانکی) که مالکیت آن مربوط به دیگران است و به شما سپرده می‌شود تا از طریق حساب شما وصول شود، پرهیز کنید.

۶- با توجه به اینکه در بعضی مواقع مشاهده شده افرادی به بهانه‌های مختلف درخواست فروش یا انتقال وجوه ارزی (حواله ارزی) به نام سایر اشخاص را دارند، از پذیرش چنین درخواست‌هایی مبنی بر فروش و صدور حواله به نام خودتان جداً خودداری کنید.

۷- نظام بانکی به منظور شفاف‌سازی و تسهیل در انجام امور بانکی، عرضه خدمات الکترونیکی را سرلوحه فعالیت‌های خویش قرار داده است، لذا توصیه می‌شود به منظور نقل و انتقال وجوه، از خدمات نوین بانکی استفاده کنید.

۸- در هنگام انجام معاملات به صورت اینترنتی از مجازی نبودن بانک طرف حساب برای ارائه شماره کارت اعتباری و یا واریز وجه الکترونیکی اطمینان حاصل کنید.

۹- از افشای شماره رمز حساب و یا کارت اعتباری خود به اشخاص ثالث به ویژه اشخاص حقیقی و حقوقی ناشناس پرهیز کنید، چرا که علاوه بر امکان سوءاستفاده مالی زمینه برای پنهان کردن ماهیت فعالیت‌های غیرقانونی با عنوان سایر افراد فراهم می‌شود.

از جمله مباحثی که امروزه مورد توجه ناظران بانکی چه در عرصه ملی و چه در پهنه بین‌المللی قرار گرفته است مقوله مبارزه با پولشویی و پیشگیری از سوءاستفاده عوامل تبهکاری است که سعی می‌کنند با پنهان ساختن ماهیت و منشاء غیرقانونی مال حاصل از ارتکاب جرم، ظاهری قانونی به آن دهند. بدین ترتیب منبع و مقصد پول مشخص نبوده و به عنوان یکی از روش‌های اقتصاد زیرزمینی به شمار می‌رود. به لحاظ تاریخی عملیات پولشویان برای رخنه در بانک‌ها و مؤسسات مالی عمدتاً از طریق بانکداری سنتی صورت می‌گیرد.

پدیده پولشویی فرآیندی است که به موجب آن پول کثیف حاصل از ارتکاب جرم، تغییر ماهیت یافته و شکلی قانونی و مشروع به خود می‌گیرد. این مسأله علاوه بر آثار زیانبار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی شهرت مؤسساتی را که خواسته یا ناخواسته درگیر آن شده‌اند زیر سؤال می‌برد. پیامدهای پولشویی برای قربانیان جرم پولشویی عبارتند از:

- از دست دادن پول
- از دست دادن آبرو
- تحمل زیان جبران ناپذیر

هر چند که اجرای مقررات پیشگیری، از پولشویی باعث شده است مجرمان به کانال‌ها و مجاری دیگر روی آورند لیکن برای این منظور قبل از ورود وجه به سیستم بانکی سعی می‌شود وجوه حاصل از عملیات مجرمانه با وجوه مشروع قانونی به هم آمیخته و بدین ترتیب ردیابی آن مشکل شود، البته مبارزه با پولشویی به اقدامات تئوریک محدود نشده و امروزه مجامع بین‌المللی و کشورهای مختلف با عزمی همگانی اقدام به ایجاد واحدهای مختلف و انعقاد معاهداتی کرده‌اند که هدف نهایی آن، جهان‌گیری از پولشویی است. مهم‌ترین واکنش جامعه بین‌المللی به این پدیده شوم تشکیل گروه ضربتی مالی (FATF) است.^۱

(۱) این گروه مبارزه با پولشویی را در ۴۰ اصل کلی و ۸ نکته تدوین کرده‌اند که هدف آن بالا بردن توان کشورهای عضو برای اجرای اقدامات ضدپولشویی و توقیف اموال حاصل از اقدامات غیرقانونی است.

مبارزه با پولشویی در ایران

با عنایت به ضرورت و اهمیت مبارزه با پولشویی در سطح بین‌المللی، کشور ما نیز همگام و همسو با سایر مجامع بین‌المللی به عنوان یکی از فعالان بخش اقتصادی و مالی در زمینه شناسایی فعالیت‌های اقتصادی افراد مظنون، به منظور انسداد حساب‌ها و شناسایی فعالیت‌ها و تحت کنترل قرار دادن آنها گام‌های مؤثری برداشته است.

متعاقب تصویب قانون مبارزه با پولشویی در بهمن ماه ۱۳۸۶ و آیین‌نامه اجرایی قانون در آذر ماه ۱۳۸۸، واحد اطلاعات مالی (FTU) زیر نظر دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی تشکیل و وظیفه اجرای قانون و برنامه‌های مبارزه با پولشویی در مؤسسات، نهادهای مالی و بنگاه‌های اقتصادی را عهده‌دار شد.

در همین راستا بانک مرکزی ج.ا.ا نسبت به تشکیل اداره مبارزه با پولشویی اقدام کرد و دستورالعمل‌هایی (مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی) به منظور اجرای بهینه قانون و آیین‌نامه اجرایی در اردیبهشت ماه ۱۳۹۰ به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ابلاغ شد.

همچنین به موجب دستور وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورای عالی مبارزه با پولشویی) در کلیه بانک‌ها و مؤسسات مالی، اداره مبارزه با پولشویی تشکیل و اجرای قانون و دستورالعمل‌های مربوطه در دستگاه‌های ذی‌ربط را عهده‌دار شده است.

جرم پولشویی

مطابق قانون فوق، جرم پولشویی عبارتند از:

- تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.
- تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشاء غیرقانونی با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا

کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نشود.

• اختفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی منشاء، منبع، محل، نقل و انتقال، جایجایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ضمناً به استناد ماده ۹ این قانون، مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی ج.ا.ا واریز شود، شایان ذکر است: چنانچه عواید حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.

• صدور و اجرای حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشاء (جرمی که در نتیجه آن پولشویی انجام شده است) مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

• مرتکبین جرم منشاء در صورت ارتکاب جرم پولشویی علاوه بر مجازات‌های مقرر مربوط به جرم ارتکابی، به مجازات‌های پیش‌بینی شده در این قانون نیز محکوم می‌شوند.

مثلاً شخصی که از طریق فروش مواد مخدر و تحصیل مال اقدام به پولشویی کرده است علاوه بر مجازات جرم خرید و فروش مواد مخدر به مجازات پولشویی نیز محکوم می‌شود.

